

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Головне управління Державної казначейської служби України у Полтавській області

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали V Міжнародної науково-практичної
конференції**

23 листопада 2023 р.

Полтава
2023

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

С. В. Онищенко, д.е.н., професор, директор навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; С. Б. Єгоричева, д.е.н., професор; В. А. Кулик, д.е.н., професор; Л. О. Птащенко, д.е.н., професор; О. С. Вовченко, к.е.н., доцент; Л. А. Свистун, к.е.н., доцент; Ю. С. Худолій, к.е.н., доцент.

М.34 Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 23 листопада 2023 р. Полтава: НУПП, 2023. 151 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглядаються актуальні проблеми та перспективи розвитку економічних відносин на ринку фінансових послуг у контексті світового досвіду та українських реалій; теоретичні та методичні аспекти забезпечення безпеки фінансового ринку України в умовах нестабільного економічного середовища; шляхи та методи управління фінансами суб'єктів підприємництва; проблеми обліку і оподаткування підприємств; сучасні тенденції та проблеми грошово-кредитного ринку України.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Баку, Бамберга, Сучави, Таллінна, Берегового, Вінниці, Донецька, Житомира, Ірпеня, Києва, Луцька, Одеси, Полтави, Сум, Ужгорода.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка

держави мінімізація загроз саме у фінансовій сфері має пріоритетне значення для підвищення фінансової стійкості національної економічної системи та зміцнення фінансово-економічної безпеки України в умовах війни.

Література

1. Варналій З. С., Онищенко С. В., Маслій О. А. *Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації та міжнародної конкуренції*. Безпека та конкурентні стратегії розвитку України в глобальній економіці : монографія / за заг. ред. А. І. Мокія. Запоріжжя-Львів: ФОП Мокшанов В.В., 2019. С. 198–251.
2. Актуальні виклики та загрози економічній безпеці України в умовах воєнного стану: експертно-аналітична доповідь. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2023-05/executive-1.pdf>.
3. Офіційна веб-сторінка Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Пугач О.А. Моделювання загроз системі економічної безпеки національної економіки з позицій їх своєчасного виявлення та передбачення. *Економіка і регіон*, 2015, № 3 (52). С. 103-109.

УДК 336.1

Токар Олександр Олександрович,

студент

Худолій Юлія Сергіївна,

кандидат економічних наук, доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Україна)

ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Фінансова система є однією з головних ланок економіки України в сучасних умовах. Під час війни, ворог також намагається порушити цілісність та стабільність економічної структури нашої держави. Отже, безпека та ефективність фінансової системи є запорукою довіри від громадян та бізнесу, а це, в свою чергу, є необхідною умовою щодо зростання обороноздатності та розвитку України. За останні 10 років, наша країна пройшла через ряд різноманітних труднощів, які поступово з'являлись на шляху.

Розглянемо події, що трапились у 2014 році. Криза фінансової системи України розпочалась через порушення суверенітету нашої держави. Ворог окупував частини Луганської та Донецької областей, а також анексував Автономну Республіку Крим. Це мало суттєвий вплив на економіку України – почалась масова криза, під час якої курси долару США та євро, до гривні, били всі антирекорди. Також в той час була викрадена деяка частина золотовалютних резервів України.

За підтримки іноземних партнерів, Світового банку та Міжнародного валютного фонду, фінансова система України почала відновлюватися, що сприяло економічному зростанню країни. Однак, у 2020 році виникли труднощі через пандемію COVID-19, з якою Україна поступово справлялась, але з'явився новий виклик. Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну, розпочате 24 лютого 2022 року, стало причиною найбільш масштабної кризи за всю історію її незалежності. Тому дослідження стану фінансової системи України та умови забезпечення її стабільності в період війни є надзвичайно актуальним завданням. Свідченням того, що за останні 10 років Україна на своєму шляху мала різні перепони, є графік зміни реального ВВП України (рис. 1). На ньому чітко видно, що саме у 2014 – 2015, у 2020 та у 2022 роках цей макроекономічний показник був від'ємним числом [1].

З першого дня повномасштабного вторгнення російської федерації Національний банк України спрямував зусилля на подолання панічних настроїв серед населення, збереження довіри до банківської системи та стабільності у фінансовій сфері. Головні рішення регулятора в цей час були спрямовані на забезпечення безперервної роботи банківської системи, стримування девальвації національної валюти та відпливу капіталу за кордон. Також НБУ доклад зусиль і безпосередньо до боротьби з ворожим впливом у фінансовій сфері, а для потреб оборони – полегшив проведення благодійних внесків для Збройних Сил і гуманітарних потреб України.

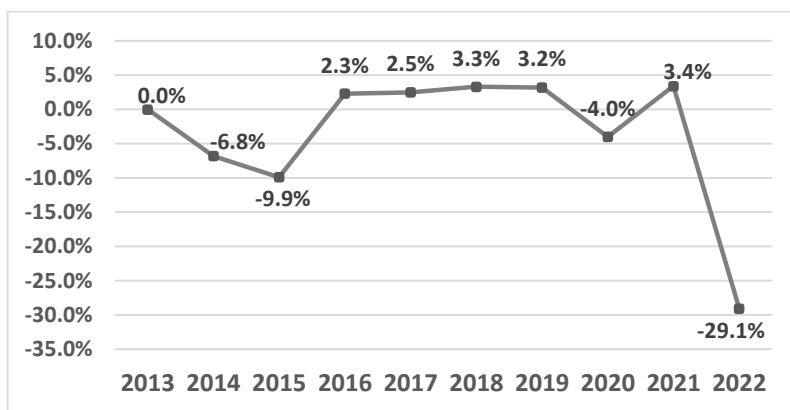

Рис. 1. Зміна реального ВВП України у період з 2013 по 2022 роки

Однією з найбільших загроз фінансовій системі України були і залишаються кібератаки з боку ворога, які можуть спричинити втрату конфіденційної інформації, фінансових активів та порушити функціонування фінансових установ. Порівняно з 2021 роком, кількість кіберінцидентів за 2022 рік зросло майже у 3 рази. Також слід додати, що за географією детектувань критичних подій інформаційної системи на 26% зросла кількість критичних подій, джерелом яких є IP-адреси росії. Під час війни, статистика по кількості кіберінцидентів з боку рф наведена нижче (рис. 2) [3].

Рис. 2. Кількість кіберінцидентів з боку IP-адресів росії

Агресор постійно шукає нові способи, щоб отримати несанкціонований доступ до фінансових систем та зламати їх захист. Тому важливо забезпечити надійний кіберзахист фінансових установ та вживати заходів для профілактики кібератак.

Для покращення безпеки фінансової системи України важливо підтримувати співробітництво з міжнародними партнерами та брати участь у міжнародних ініціативах щодо забезпечення безпеки фінансової системи. Інформаційний обмін, спільна діяльність та координація з іншими країнами можуть допомогти виявити та запобігти

ризикам та загрозам. Досягнення безпеки фінансової системи потребує комплексного підходу. Перш за все, необхідно забезпечити ефективну регуляторну політику та сильний нагляд за фінансовими установами і ринками. Реагування на ризики та адаптація до змін є ключовими елементами для забезпечення безпеки фінансової системи. Крім того, розвиток та впровадження новітніх технологій, таких як блокчейн і штучний інтелект, може допомогти зробити фінансову систему більш стійкою та захищеною від загроз.

Можемо дійти до висновку, що саме забезпечення безпеки фінансової системи України є важливим завданням в сучасних умовах. Кібербезпека, зовнішні ризики та конфлікти є ключовими факторами, які впливають на стабільність і розвиток фінансової системи. Шлях до досягнення безпеки полягає у впровадженні ефективної регуляторної політики, застосуванні новітніх технологій та співробітництві з міжнародними партнерами. Тільки шляхом поєднання всіх цих зусиль ми зможемо забезпечити надійну та стійку фінансову систему в Україні.

Література

1. Національний банк України. Річні звіти Національного банку України у період з 2013 по 2022 роки. URL: <https://bank.gov.ua/>.
2. Як НБУ адаптував фінансову систему України до нових умов впродовж ста днів воєнного стану – Є. Доронцева. URL: <http://surl.li/maaiq>.
3. Державний центр кіберзахисту України. Звіт про роботу системи виявлення вразливостей і реагування на кіберінциденти та кібератаки. URL: <https://scrc.gov.ua/uk>.
4. Маршук Л., Бурлака М. Фінансова система України в умовах війни. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1800>.
5. Глушко А.Д., Маслій О.А. Вплив інформаційної політики на рівень фінансової безпеки України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2022. № 46. С. 39-46.
6. Худолій Ю.С., Свистун Л.А. Сучасні тенденції FinTech та їх вплив на безпеку банківських установ. *Економіка і регіон*. 2021. № 3. С.115-123.

УДК 336.66

Фірман Мирон Андрійович,
аспірант

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
(Україна)*

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ – НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ НАФТОГАЗОВИДОБУВНИХ РОДОВИЩ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Загалом поняття фінансової безпеки, є неодмінним атрибутом досягнення не лише сталого фінансово-економічного розвитку держави, а й забезпечення стійкого розвитку національної економіки в умовах виникнення загроз й ризиків зовнішнього та внутрішнього середовища.

Розв'язана росією повномасштабна війна проти України стала найбільшою загрозою за часів її незалежності. Повноцінно оцінити наслідки цього воєнного злочину рф наразі досить складно. Національна економіка, а особливо її нафтогазовидобувний сектор зазнав найбільших втрат. Агресивні дії в економічній сфері, постійний шантаж російських державних корпорацій та загроза зриву постачання енергетичних ресурсів з росії (природного газу, ядерного палива, нафти та нафтопродуктів) змусили Уряд поглянути на питання підвищення рівня ефективності нафтогазовидобувних родовищ,